

Ime predmeta 1	SLUŽBENI RED ZA PAZNIKE IN DELAVCE C. KR. RUDNIŠKE DIREKCIJE V IDRIJI, 1872
Ime predmeta 2	/
ID številka / EŠD	002.454.Idrija
Upravljavec	Mestni muzej Idrija, Prelovčeva 9, 5280 Idrija
Lastništvo	Javno
Lastnik	Občina Idrija, Mestni trg 1, 5280 Idrija
ID številka / EŠD	Strokovna knjižnica Mestnega muzeja Idrija, M-122
Klasifikacija dediščine	Rudnik, Znanje, socialna oskrba

OPIS

Kratek opis

Knjižica manjšega formata z mehkimi platnicami in naslovnico. Na naslovnici je v dvojnem okvirju napisan naslov v dveh jezikovnih različicah, nemščini in slovenščini: Dienst-Ordnung für das Aufsichts- und Arbeiter- Personale der k. k. Berg Direktion Idria./ Službeni red za paznike in delalce c. kr. rudniške direkcije v Idriji. Pod naslovoma obeh različic sta izrisana rudarska simbola: dve prekrižani rudarski kladivi, oviti s pentljo. Publikacija obsega 28 strani, natisnila pa jo je Blaznikova tiskarna v Ljubljani. Rudarski red obsega 61 členov. Vsebina je razdeljena na tri glavna poglavja: Splošna določila (obseg dela, način dela, kazenske sankcije), Odločbe za paznike in Odločbe glede delavcev. Nekateri členi posegajo v osebno sfero delavcev, npr. pravico do poroke ali vedenje v javnosti izven službenega časa.

Mere

Dolžina 20,2 cm, širina 14,5 cm, višina 0,4 cm.

Materiali

Papir, karton.

Datacija

1872

Avtor / Proizvajalec

Slikovne priloge

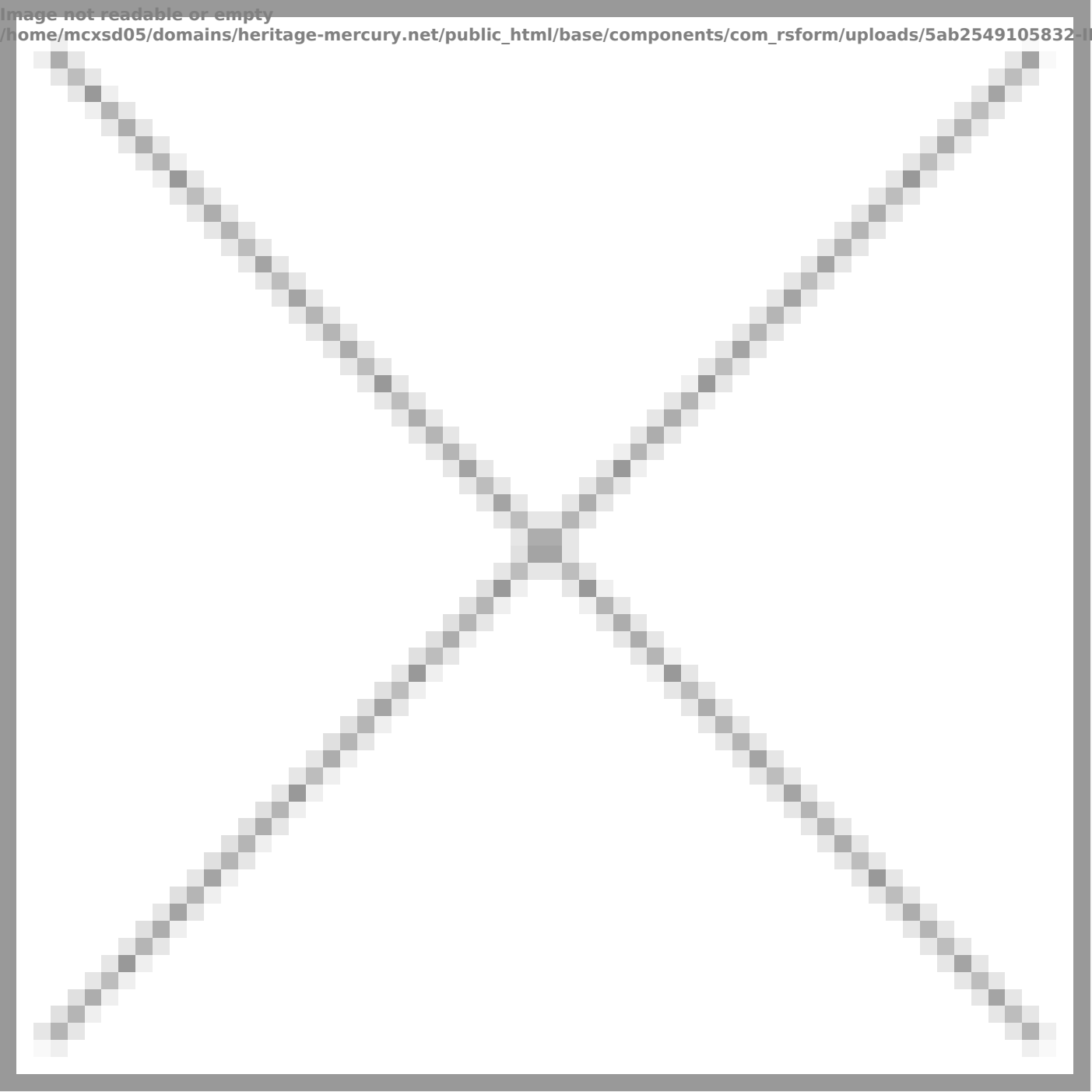

Image not readable or empty
/home/mcxsd05/domains/heritage-mercury.net/public_html/base/components/com_rsform/uploads/5ab25491081f3-IMG_29713311_

Prvotna raba

Pravna razmerja, ki so urejala dolžnosti in pravice rudarjev v rudarskem sodstvu in rudarstvu, so se zaradi posebnih in nevarnih okoliščin dela znotraj industrijskih panog oblikovala že v visokem srednjem veku. Za rudnik v Idriji so v preteklih stoletjih veljali sledeči rudarski redi: Maksimilijanov (1517), Ferdinandov (1553), Karlov rudarski red za Goriško in Kranjsko (1577), Karlov rudarski red za Idrijo (6. 4. 1580) in Državni rudarski zakon (23. 4. 1854). Tehnološki in družbeni napredek ter politične razmere niso več dopuščali zgolj uradnih razglasov objavljenih v prizivnici. Rudniška uprava v Idriji je zato, od 70. let 19. stoletja dalje, začela izdajati tiskane službene rede za vse delavce rudnika: zaposlene v jami, žgalnici, cinobrarni, pomožnih obratih, administraciji in upravi. Vsebina je obsegala: splošna določila glede oblik zaposlovanja, obsega in načina dela za delavce in paznike ter kazenska določila za primere različnih kršitev. Pravna razmerja med rudarji in državo v mlajših izdajah rudarskega reda izražajo tudi postopno naraščanje socialnih pravic rudarjev.

Sedanja raba

Knjižica se ohranja, varuje in prezentira kot pomembna dediščina rudarjenja v Idriji z izjemnimi univerzalnimi vrednotami. Vodena je v zbirki knjižničnega gradiva (v analogni in digitalni obliki). Na voljo je za uporabo raziskovalcem in širši zainteresirani javnosti. Mogoče jo je uporabiti za promocijo dediščine živega srebra. Rudarski redi omogočajo vpogled v pravna razmerja, dolžnosti in pravice ter tudi socialni položaj vseh delavce idrijskega Rudnika živega srebra. Zaradi dvojezične izdaje v nemščini in slovenščini rudarski red ponuja tudi zanimiv vpogled v razvoj slovenskega strokovnega rudarskega izrazoslovja.

Prvotna lokacija

Cesarsko kraljeva rudniška direkcija v Idriji.

Sedanja lokacija

Strokovna knjižnica Mestnega muzeja Idrija.

STANJE OHRANJENOSTI

Zgodovina opravljenih posegov	Knjižica je dobro ohranjena, z nekaj madeži na naslovnici. Dodatni posegi niso potrebni. Varovanje v prostoru je urejeno.
--------------------------------------	---

Sedanje stanje	dobro
-----------------------	-------

Potrebni ukrepi	Redno obdobjno vzdrževanje.
------------------------	-----------------------------

DOKUMENTACIJA

Naslov / zbirka / povezave itd., kjer so dostopne podrobnejše informacije	- Inventarna knjiga za knjižnico Mestnega muzeja Idrija.
--	--

Izpolnjevalec	Mestni muzej Idrija
----------------------	---------------------

Izpolnjeval je	Miha Kosmač
-----------------------	-------------

Datum objave	20. 3. 2018
---------------------	-------------

Datum urejanja	Never
-----------------------	-------
